

AF: Therkel Stræde, 1982

NAVN: ANDERSEN-HARILD, HARALD Jr.

ARKIVNR.: 64 COMPACTNR.: 27

Lektor, Rådskommunist

1906 - 1980

PERIODE: 1914 - 1980

OMFANG: 15 kasser

AFLEVERING: testamenteret af H. Andersen-Harild

TILGÆNGELIGHED: Tilgængeligt

REGISTRERING: Registratur i Biblioteket
og arkivkontor.

ANDEN REFERENCE
Microfilmsamling

INDHOLD:

Lektor, rådskommunist

HARALD ANDERSEN-HARILD jr.

1906-1980

Privatarkiv
nr. 64

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv
København 1982

Biografiske oplysninger

Harald Peter Hermann August Louis Andersen, fra 1945 Andersen-Harild (jr.), født 25. maj 1906 i Hannover. Forældre: snedker, privatdetektiv m.m. Peter Harald Friedrich Martin Andersen (1882-1956) og hustru Louise Karoline Sophie Dorothee Henriette f. Dahle (1870-1929). Gift med bagerjomfru Bodil Louise Jensen (født 31. oktober 1908). Død 22. juni 1980.

HAH var hele sit liv tilknyttet arbejderbevægelsens yderste venstrefløj. Som stor knægt kom han med i det tyske USPDs ungdomsorganisation Freie Sozialistische Jugend. Faderen, der på den tid ernærede sig som privatdetektiv i Hannover, gik efter mange års medlemskab af SPD over til USPD ved dets dannelse og fortsatte 1920 over i KPD. Ved KPDs spaltning fulgte han såvidt vides ikke udbryderne, men hans sympatier svingede senere over til KAPD.

Familien Andersen blev i 1921 udvist af Tyskland. De kom til Danmark, og fader som søn tilsluttede sig DKP. Faderen erhvervede sig en kiosk. Sønnen kom i lære indenfor handel og kontor. HAH engagerede sig stærkt i den socialistiske fritænkerbevægelse. Han redigerede bl.a. "Nye Tanker. Tidsskrift for socialistisk Kultur og Fritænkerbevægelse, der udkom med 2 numre i 1928. En henvendelse fra fader og søn til Socialdemokratisk Forbund (i dets arkiv, ABA) vidner om denne del af HAHs arbejde. Omkring samme tidspunkt havde HAH Internationalt Forlag for Arbejderlitteratur, der tillige fungerede som boghandel og antikvariat.

HAHs rådskommunistiske, venstremarxistiske sympatier harmonerede ikke godt med DKP. I 1932 blev han og faderen ekskluderet. Han stod formentlig i forbindelse med det syndikalistiske miljø, der trods Fagoppositionens Sammenslutnings sammenbrud i 1921 fortsat eksisterede i 1920'ernes og 1930'ernes København. Og han udviklede meget omfattende kontakter

til den internationale syndikalistiske og rådskommunistiske bevægelse. Igennem hele sit liv var HAH en udpræget internationalist.

HAH blev d. 25. november 1930 gift med Bodil Louise Jensen. Ægteparret oprettede et maskinskrivnings- og duplikeringsbureau, som hustruen drev til 1978. HAH bidrog til husholdningen ved at give privatundervisning i tysk. Han oprettede og drev et sprogkursus (se bl.a. C.I.8.).

Efter den nazistiske magtovertagelse i Tyskland 1933 engagerede ægteparret sig stærkt i hjælpearbejde til fordel for den nu illegale syndikalistiske/rådskommunistiske bevægelse i Tyskland. Han rejste flere gange til Tyskland som kurer i illegalt ærinde. En række tyske revolutionære emigranter nød godt af ægteparrets hjælp. I forbindelse med Karl Korsch's ophold som politisk emigrant i Danmark knyttedes venskab mellem HAH og Korsch. Sagen Ernst Lincke og sagen Rehbach & Fey er udløbere af HAHs engagement i det internationale hjælpearbejde. En række breve til/fra Karl Korsch, Paul Mattick, Augustin Souchy samt rådskommunistiske og venstremarxistiske organisationer i flere lande vidner om HAHs internationalistiske virke. Bemærk, at breve til/fra Korsch og Mattick skal søges dels i A.I.3., dels under sagerne F.II. Sagen Ernst Lincke og F.III. Sagen Rehbach & Fey. Interessant er også en brevveksling med Herman Gorter fra 1926 (i A.I.3.). Af organisationer under F. skal især fremhæves F.X. Groep van Internationale Communisten, Holland.

En udløber af HAHs internationalistiske engagement var hans interesse for Hjælpesprog-sagen (se F.I.). En del af brevvekslingen under A.I.3. og andre grupper er ført på det internationale hjælpesprog Interlingue. Ellers er tysk det hyppigst forekommende sprog i korrespondancen.

Familien Andersen deltog på forskellig måde i frihedsbevægelsens illegale arbejde under den tyske besættelse af Danmark 1940-45. Bodil Andersen stod for duplikering af illegale

skrifter. HAH fungerede som kurér for frihedsbevægelsen, varetog bl.a. en forbindelse til Sveriges ambassade i København. Sammen husede de i en periode en tysk desertør Günther Sternberg (se brevkopier under B.). De lagde i 1943 lejlighed til det stiftende møde i Danmarks Frihedsråd (se D.1.). Faderen måtte flygte til Sverige.

Efter 1945 tog familien navnet Andersen-Harild efter en jysk landsby, hvorfra en del af slægten stammede. Dette slægtsnavn havde dog allerede længe været benyttet af både HAH og faderen.

HAH blev også efter 2. Verdenskrig ved med at engagere sig i forskellige fritænker- og venstremarxistiske smågrupper, og han stod i forbindelse med forskellige tilsvarende grupper i først og fremmest Vesttyskland. Med Socialist Labor Party i USA og med dets mangeårige leder Arnold Petersen, oprindeligt udvandret fra Danmark, udviklede der sig en meget omfattende korrespondance.

Mens Bodil Andersen-Harild fortsatte driften af maskinskrivnings- og duplikeringsbureauet, opnåede HAH kort efter 2. Verdenskrig ansættelse ved Københavns Teknikum som lærer, senere lektor i tysk. Herfra pensioneredes han i 1974.

HAH var medlem af partiet Venstresocialisternes Nørrebro afdeling indtil 1971. Efter sin udtræden af VS udviklede han sin kontakt med det svenske Förbundet Arbetarmakt (se brevvekslingen med dette under A.I.1. og den meget omfattende brevveksling med Matts Nilsson, Jönköping under A.I.3.).

HAH skrev en del artikler til danske og udenlandske tidsskrifter. Til brug i den danske rådskommunistiske bevægelse oversatte han en del artikler fra "Kommunistische Arbeiter-Zeitung" og andre tidsskrifter, især i 1920erne og 1930erne. Han bidrog selv med en del artikler til "KAZ" 1924-1926, omhandlende danske forhold. En del manuskripter (håndskrevne og maskinskrevne; trykte og aldrig trykte) findes under E. Den endelige affattelse af manuskriptet E.14. Om Lenin

findes i "Clarté" nr. 1, 3, 4 og 5/1970. Til tre erindringsartikler under D. knytter sig artiklen "Om bladet Kronikken" af HAH, trykt i "Meddelelser om forskning i arbejderbevægelsens historie" 1/1973.

Ægteparret Andersen-Harild fik i 1945 sønnen Pelle Erik og i 1951 datteren Helle-Majken Andersen Harild.

Oplysninger om arkivet

Harald Andersen-Harild jr.s arkiv opbevaredes i dennes og hustruens lejlighed, Nørrebrogade 156 i København. Under den tyske besættelse af Danmark blev en del materiale tilintetgjort af sikkerhedsgrunde.

I henhold til aftale med HAH blev arkivet efter hans død overført til ABA i efteråret 1980. En del materiale, fortrinsvis tidsskrifter og tryksager fra mellemkrigstidens internationale socialistiske fritænker- og ungdomsbevægelse, herunder en del af største sjældenhed, afleveredes succesivt i løbet af 1970erne og indgik løbende i bibliotekets samlinger. Oplysninger herom findes i brevvekslingen med ABA under A.I.1.

Ved afleveringen i efteråret 1980 udskiltes yderligere en del trykt materiale ved en af Gerd Callesen foretagen grovsortering af en del af arkivet. Særligt skal nævnes "Kommunistische Arbeiter-Zeitung" 1924-1926 med flere bidrag af HAH, det illegale tyske tidsskrift "Promachos" samt fritænkerbladene "Nye Tanker" 1928 og "Atheist", Leipzig 1924 og 1926, sidstnævnte forsynet med maskinskrevne antegninger og sentenser af HAH.

Arkivet er i foråret 1982 ordnet og registreret af cand. mag. Therkel Stræde, der har skrevet registraturen efter samråd med Dr. Gerd Callesen. Ved ordningen er udskilt en række tidsskrifter, aviser, bøger og andre tryksager, herunder dubletter af tryksager fra Socialist Labor Party, USA. Det udskilte materiale indgår i bibliotekets og emnearkivets samlinger. Kassation er foretaget af en mængde tyske stiløvelser og andet duplikeret materiale til sprogundervisningen samt af reklamer m.v. vdr. tekniske indretninger og aggregater. En omfangsrig samling af udklip og diverse primært politiske tryksager, heraf mange fragmenter, er fortsat uordnet (G.IV. kasse 1-5). En del udklip vdr. Karl Marx, Karl Korsch, Rosa Luxemburg og Karl Liebknecht, Lev Trockij og Christian Christensen er dog foreløbigt samlet i G.IV. kasse 1.

Ved registratures udarbejdelse er der ved krydshenvisninger gjort opmærksom på visse vigtige sammenhænge i materialet.

Der foreligger ingen klausuler for så vidt angår anvendelsen af materialet i Harald Andersen-Harild Jr.s arkiv.

ABA 11.05.1982
Therkel Stræde

Harald Andersen-Harild jr., lektor, rådskommunistisk
aktivist (1906-1980)

Arkiv 1914-1980 ..... 15 kasser

Indhold

- A.I. Breve til Harald Andersen-Harild jr.
1. Fra myndigheder, institutioner,
firmaer o.lign.
(brevskriverliste s.23)
  2. Fra familie
herunder breve fra HAH til dennes hustru
Andersen-Harild, Bodil
  3. Fra andre
(brevskriverliste s.28)
- A.II. Breve fra andre til andre
- ?
- til lieber R.
- Herskind, Johs., overlærer
& Nielsen, Lars J., lektor, Aalborg
til Gjellerups forlag, Kbh.
- Michalsik, H., Schulleiter, Dipl.Ing.
til Simon, Klaus, Botschafter, Dr.,
Den tyske Ambassade (BRD), Kbh.
- Socialist Labor Party
v. Arnold Petersen, National Secr., New York
til Ungsocialistisk Forbund
v. Preben Meedom, næstformand, Søborg
- Strönne, Jan, Malmö
til Centra Dana Esperantista Ligo
....., Odense
til Lagnel, Fred, director del
Central Officie del Interlingue-Union,
Cheseaux, Schweiz

B. Kopier af breve fra HAH til

.....10.02.1972

....., Erich
24.10.1937

Abendroth, Wolfgang, prof. Dr.
Marburg/Lahn, BRD
01.07.1971 (fragment)

Aftenhøjskoleforeningen,
bestyrelsesmedlemmerne
07.10.1950 (2)

Deutscher Buch-Export und Import GmbH.
Leipzig, DDR
05.03.1971

Frihedsmuseet, Kbh.
16.07.1979

Hesse, Fräulein Dr., Flensburg-Mürwick
31.08.1976

International Express, Frankfurt am Main
14.04.1971

Jørgensen, Walther, ingeniør, Hvidovre
16.06.1976

Nørgaard, Ivar, økonomiminister
udat. (2)

Sternberg, G., Essen.
03.01.1970
05.01.1970 (fragment)

Stolzenburg, familien
16.06.1976

Venstresocialisterne på Nørrebro, Kbh.
05.05.1971

C. Personlige papirer

C.I. Harald Andersen-Harild jr. og hustru Bodil

1. Medlemsbøger og -kort

Allgemeine Arbeiter-Union Deutschlands
medlemsbog (m. forklaring)

Aufbaugruppenorganisation Sozialistische
Partei, Ehren-Mitarbeiterlegitimation 1972

2. Kvitteringer

3. Adresser

4. Bodil & HAHs sølvbryllup 25.11.1955

5. HAHs begravelse 26.06.1980

6. Poesibog, ca. 1927-1928

7. Harilds Duplikeringsbureau,
diverse8. Harilds Sprogkursus
korrespondance med elever 1936-19439. "I.F.A." Internationalt Forlag, Boghandel
og Antikvariat for Arbejderlitteratur, Kbh.
medio 1930erne?

Løbeseddel vdr. salg af Chr. Christensen:
Arbejderne og Børneflokket

Katalog og løbesedler vdr. salg af
marxistisk fritænkertlitteratur

Udklip (kopi) vdr. postvæsenets forbud
mod forsendelse af George Groszs tegninger,
"Klokken 5" 11.02.1927

10. Søgelister vdr. antikvariske bøger

11. Vdr. rejse til DDR 1968

C.II. Harald Andersen-Harild sen.

1. Personlige papirer, nødpenge,
rationeringskort 1914-1921
  - Medlemsbog SPD, senere USPD 1914-1920
(m. forklaring)
  - Kontroll- und Ausweiskarte,
Zentral-Arbeitsnachweis, Hannover 1920
(m. forklaring)
  - Speisekarte, nødpenge, rationeringskort

D. Erindringer

1. "Danmarks Frihedsraad opstod i Dag for to Aar siden. I en Dagligstue paa Nørrebro. Sprog- lærer Harild fortæller ..."
Interview i Berlingske Tidende 16.09.1945
2. "Erindringer om mit samarbejde med Karl Korsch"
Artikel i Information 04-05.08.1973
3. "Vänsterkommunismen i Tyskland 1918.
Intervju med rådkommunistisk militant"
Selvbiografisk interview i Arbetarmakt
no. 6-7/1976

E. Manuskripter og optegnelser

1. "22. Parteitag der D.S.P."
(det danske socialdemokratiske parti)
1935
2. "Andersen-Nexø"
(fragment)
3. "Arbejderklassens Enhedsfront"
i: Fagblad for Bogbinder Forbundet
no. 10/20.05.1932
4. "Betrachtungen zum Aufbau einer revolutionären-
sozialistischen Arbeiterorganisation"
april 1972
5. "Grundprinzipien kommunistischer
Produktion und Verteilung"
(fragment)
6. "Hvad har socialdemokratiet at gøre
i det borgerlige selskab?"
7. I anledning af Arnold Petersens død
8. "K.A.P.D. og dets opgaver"
(fragment, 5 eks.)
9. "Kritisches über Sowjetrussland"
1929, 85.s. (vedlagt fragmentariske kopier)
(m. forklaring)
10. "Martsaktionen 1921. En bolsjevistisk
forbrydelse mod det tyske revolutionære
proletariat"
11. "Marxistisk indoktrinering i skolerne"
12. Om den internationale arbejderbevægelses
historie. (fragment)
13. Om Karl Korsch. Manuskripter og fragmenter
se også breve fra
Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv
Selskabet til Forskning i
Arbejderbevægelsens Historie
14. Om Lenin. Fragmenter
15. "Opraabet af den russiske kommunistiske
Arbejdergruppe" (fragment)

16. Vejledning til studiet af marxismen
(fragmenter)
17. "Aabent Brev til Medlemmerne af Danmarks
Kommunistiske Parti i Anledning af Sagen
Andersen-Harild sen. og jun. og
Arbejderbladet"
1932 (vedlagt kopi)
18. HAH & Matts Nilsson:
"För en odogmatisk och levande marxism!"
19. Digte
20. Læserbreve m.v.
1971, 1973, 1975, udat.
21. Manuskripter af politisk indhold,
fragmenter, maskinskrevne
22. Manuskripter og fragmenter af politisk
indhold, håndskrevne
23. Manuskripter om kulturhistoriske o.a. emner,
fragmenter, maskinskrevne
herunder
"Friedrich Hegel"

F. Forskellige sager

F.I. Hjælpesprog-sagen

1. Tryksager
2. Diverse

se også breve fra
 Ido Book Service
 International Service
 Frodelund, H.P.
 Krabbe, Knud H.
 Křesina, Josef
 Molenaar, Heinrich
 Moth, Poul
 Podobský, Jaroslav
 Rasmussen, H.V.

F.II. Sagen Ernst Lincke, tysk rådskommunistisk emigrant i Danmark medio 1930erne

1. Dupl. skrivelse fra HAH incl. bilag
09.07.1936 (2 eks.)
2. Erklæring fra Guldemose, H.Chr.,
Kbh. 09.07.1936
3. Erklæring fra Hansen, Martin,
Kbh. 07.07.1936 (orig.; 2 afskrifter;
2 ekstraktafskrifter)
4. Erklæringer fra Hansen, Martin
& Petersen, Willy (Übersetzung, 3 eks.)
5. Erklæring fra Klotz, Erna & Ernst,
Berlin 22.09.1937 (2 afskrifter)
6. Erklæring fra Petersen, Willy,
Kbh. 09.07.1936
7. Breve til HAH i sagen Lincke fra
  - a. ...., Alwin & Elly
udat.
  - b. W., Frau
05.11.1935
  - c. Christensen, Aage, forvalter
Arbejdsanstalten Sundholm, Kbh.
03.09.1935
23.09.1935
28.09.1935
01.08.1937 med bilag Berlin 23.07.1937
10.08.1937
vedlagt
Abschrift und Übersetzung af
ACs brev af 23.09.1935 (4 eks.)
Kopier af breve fra HAH til AC
23.09.1935 med Übersetzung
26.09.1935
16.07.1937
21.07.1937 og udat.
udat. orig. kort m. kopi
Afskrift af uddrag af brev fra AC
til HAH 03.09.1935 med HAHs forklaring
Afskrift af brev fra HAH til AC og
andre 16.07.1937

- d. Christensen, Christian, redaktør for
"Arbejdet", Valby
august 1936 (kopi)
- e. Lincke, Anna, Berlin
27.08.1934
04.08.1937
14.08.1937
20.08.1937
27.08.1937
vedlagt
Brev fra AL til liebe Familie Petersen
Berlin 23.11.1934
Afskrifter af breve fra AL til HAH
med bilag
15.07.1937 (2 eks.)
19.07.1937
23.07.1937 (2 eks.)
12.08.1937 (m. bilag)
21.09.1937 (2 eks.)
Kopier af breve fra HAH til AL
08.07.1935
16.07.1937
21.07.1937
28.07.1937
03.08.1937
11.08.1937
13.08.1937
23.08.1937 (2 eks.)
26.08.1937
udat.
udat. fragment
- f. Lincke, Ernst (alias Kurt Lange), Kbh.
07.06.1935
26.06.1935
23.07.1935
udat.
vedlagt
Brev fra EL til werter Genosse
14.07.1935
Kopi af breve fra HAH til AL
22.06.1935
08.07.1935
- g. Lützenhoff, Hilde, Svendborg
udat.
vedlagt kopi af brev til HL fra HAH
udat.

- h. Gruppe Internationale Kommunisten
v. Adam, Amsterdam
20.08.1936 (m. afskrift i 3 eks.)
  - i. Københavns Opdagelsespoliti
17.09.1937
vedlagt kopi af svarskrivelse fra HAH
20.09.1937
8. Breve fra andre til andre i sagen Lincke
- a. Hagen, K.P. (alias HAH?)
til Werte Frau, Kbh. 21.07.1937
ubekendt, udat. (fragment, 2.eks.)
  - b. Andersen-Harild sen., Harald
til Werte Genossen, 10.07.1937
Werter Genosse, 25.06.1935
9. Breve fra HAH i sagen Lincke, kopier
- a. Rundskrivelse
til die ausländischen Genossen
19.07.1936 (p.1 mgl.)
vedlagt Auszug af samme
  - b. Til Lieber Erich, 10.10.1937
Liebe Frau, 13.08.1937
Liebe Freunde, udat.
Liebe Freunde, 24.08.1936 (vedlagt
kopi af skrivelse An die englischen
Genossen und die Gen. F.& R.)
Lieber Freund, 28.12.1936
Werte Genossen, 23.09.1935 (3 eks.)
  - c. Til ....., Merry
23.10.1935 (2 eks.)
  - d. Til Fischer,
udat.
  - e. Til Jensen, Clara, fru, Kbh.
03.09.1935
  - f. Til Langfeld, G.
udat. (2 eks.)
  - g. Til Mattick, Paul, Chicago, USA
10.09.1935 (p.2 i 2 eks.)
  - h. Til Pedersen, fru, Kbh.
23.08.1935 (2 eks.)
  - i. Til Petersen, Walter
24.09.1935 (Übersetzung, 2 eks.)

- j. Til Øberg, fru
02.09.1935
- k. Til Antiparliamentary Communist Group,
Glasgow
22.10?.1936
vedlagt brev An die englischen
Genossen und Die Gen. F.& R.
se også
Sagen Rehbach & Fey
- l. Gruppe Internationaler Kommunisten
v. Canne Meyer, Amsterdam
& Paul Mattick, Chicago
24.08.1936 (3 eks.; m. bilag i 1 eks.)
- m. Kopi af brev fra HAH jr. & HAH sen.
til Justitsministeriet
28.08.1935 (2 eks.)

10. Brevfragmenter fra Walter (den internationale
rådskommunistiske bevægelse) til ???

11. Brevfragment, udat.

se også breve fra
Horster, Horst & Anze
Korsch, Karl

F.III. Sagen Johanne Rehbach & Friedrich Fey, tyske
anarkistiske emigranter i Skotland medio 1930erne

- 1. "Folium" - manuskript af R&F
- 2. Breve til HAH i sagen Rehbach & Fey, fra
  - a. Korsch, Karl, Skovbostrand
11.12.1935 (m. 3 s. bilag)
  - b. Rehbach, Johanne
25.08.1934, Antwerpen
27.12.1934, Roubaix
05.01.1935, "
15.01.1935, "
09.03.1935, "
16.03.1935, "
07.04.1935, "
25.04.1935, "
06.09.1935, ...
25.10.1935, ...
06.11.1935, ...
11.11.1935, ...
16.12.1935, ...
(vedlagt 2 s. bilag)

02.01.1935 (skal være 1936), ...
 10.01.1936, ...
 16.01.1936, ...
 18.01.1936, ...
 20.01.1936, ...
 03.08.1936, ...
 12.08.1937, Paris
 08.09.1937, "

c. Anti-Parliamentary Communist Federation
 v. Frank Leech; Anne R. Plaining, Glasgow
 30.12.1935 (m. 8 s. bilag)
 05.06.1937
 udat. fragment
 vedlagt
 Brev fra APCF til Johanne Rehbach
 udat.
 Kopi af brev fra HAH til APCF
 udat.

d. Nordisk Voyages, Paris
 03.04.1936
 vedlagt kopi af udat. meddelelse
 fra HAH til Nordisk Voyages og
 Svenska LLOYD, Göteborg

3. Breve fra andre til andre i sagen Rehbach & Fey

a. Korsch, Karl
 til Souchy, Augustin
 28.11.1935, Viggbyholm pr. Stockholm
 11.12.(1935), Skovbostrand
 vedlagt personaloplysninger om R&F

b. Deutsche Liga für Menschenrechte,
 Ortsgruppe Paris, v. Roller
 til International Arbejder-Union,
 Sekretariat (dansk Gruppe), Kbh.
 30.08.1935
 29.10.1935
 vedlagt
 Brev fra Ligaen til Friedrich Fey
 18.12.1935
 Kopier af breve fra IAU-dansk gruppes
 sekretariat til Ligaen
 10.09.1935
 20.12.1935

c. International Arbejder Union, Dansk Gruppe,
 Sekretariat, Kbh.
 til Secours Rouge Internationale, Paris
 19.06.1935

d. International Arbejder Union, Dansk Gruppe
 til Lebas, Jean, borgm. Roubaix

- e. Service Juridique pour les Réfugiés
Allemands, Paris
til Asile de Nuit de la Société de la
Société Philantropique, Paris
17.01.1936
  - f. Service Juridique pour les Réfugiés
Allemands, Paris
til International Arbejder Union, Dansk Gruppe
Sekretariatet, Kbh.
19.10.1935
  - g. Service Juridique pour les Réfugiés
Allemands, Paris, v. Roller
til Rehbach, Johanne, St. Etienne
04.09.1935
- 4. Breve fra HAH i sagen Rehbach & Fey
herunder til
Goldmann, Emma 29.07.1937
ialt 5 sider
  - 5. Diverse skrivelser i sagen Rehbach & Fey
se også breve fra
Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main
- F.IV. Allgemeine Arbeiter-Union Deutschlands
Artikel om NSBO, Nazionalsozialistische
Betriebszellenorganisation (manuskript
m. forklaring)
Protokoll der Vereinigungs-Konferenz
der AAUD und AAUE 24-27.12.1931, Berlin
(m. forklaring)
  - F.V. Anti-Parliamentary Communist Federation, Glasgow
To opråb til de spanske arbejdere 1936-1937
(m. forklaring)
  - F.VI. Aufbaugruppenorganisation/Sozialistische Partei
Løbesedler og cirkulæreskrivelser ca. 1972
se også breve fra
Pilz, Walther
Troost, Hermann

- F.VII. Demokratische Unabhängige Sozialisten
Cirkulæreskrivelser og løbesedler ca. 1972
se også breve fra
Pilz, Walther
- F.VIII. Freie Arbeiter-Union Deutschlands
(Anarcho-Syndikalistern)
Protokoll über die Verhandlungen vom
16. Kongress der FAUD(A-S) 26-28.05.1927
in Mannheim (Berlin 1927)
- F.IX. Gemeinschaft proletarischer Freidenker
Deutschlands, Berlin
Rundschreiben 3/1931, 4/1931
samt ukomplet nummer
- F.X. Groep van Internationale Communisten, Holland
1. Persdienst (P.I.C.)
ca. 1932-1935
  2. Pressedienst (P.I.K.), deutsche Auflage
april-sept. 1933
  3. Div. tryksager
"Darwinisme en Marxisme"
af Anton Pannekoek (u.st. u.å.)
"De Arbeiders, het Parlement en
het Kommunisme" (u.st. u.å.)
"De Beweging van het Kapitalistisch
Bedrijfsleven" (Amsterdam 1932)
Samme, 2. oplag
vedlagt løse sider til samme
"Eenhedsbesef en Klassenstrijd"
(Amsterdam u.å.)
"Entwicklungslinien in der
Landwirtschaft" (u.st. u.å.)
"Grondbeginselen der communistische
productie en distributie" (u.st. 1931)
"Werkloozenbeweging en Klassenstrijd"
(Amsterdam u.å.)

- F.XI. Gruppe Internationale Kommunisten, Danmark
Cirkulære 05.03.1932 m. 2 s. bilag
- F.XII. Internationaler Bund Demokratischer Sozialisten
"Grundsätze der revolutionären Sozialisten"
vedtaget på kongressen i Augsburg sept. 1969
Indbydelse til kongres i Augsburg
04-05.09.1971
Indbydelse til kongres i Augsburg
16-17.09.1972
- F.XIII. Internationales Informations Büro
(Kommunistische Arbeiter-Union), Frankfurt am Main
Rundschreiben nr. 3, 15.06.1932
- F.XIV. Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands
"Du sollst nicht wählen"
Løbeseddel
Klæbemærkeserie: 5 forskelligtfarvede mærker
med forskellige korte tekster
Klæbemærkeserie: 2 hvide mærker
med forskellige korte tekster
"Die kommunistische Arbeiter-Internationale.
Räte-Internationale oder Führer-Internationale?"
(Berlin u.å.) forside mgl.
Udskilt:
Komplet, indbundet eks. af ovennævnte pjece
"Kleine Flugschriften der KAPD"
HAH-privatindbinding med antegninger
- F.XV. Kommunistische Arbeiter-Union, Neukölln
Løbeseddel, jan. 1933
- F.XVI. Kommunistische Partei Deutschlands
Klæbemærker, 1921
Udskilt:
"Das Exekutivkomitee der 3. Internationale:
an die K.A.P. Offener Brief an die Mit-
glieder der K.A.P." (Berlin 1920)

- F.XVII. Kommunistisk Arbejderparti (dansk Gruppe)
 "Enhedsfront-Svindelen fra Moskva"
 anonymt udat. manuskript, ukomplet
 "Jury Lutowinow"
 anonymt udat. manuskript
 "Den nationale Politik af K.P.D."
 fragment af manuskript
 "Den russiske Arbejderklasses sande Kaar"
 anonymt udat. manuskript
 "Den russiske Revolutions Præg"
 anonymt udat. manuskript
 "Til medlemmerne af DKP!
 Til alle revolutionære Klassefæller!
 Proletarier! Klassefæller!"
 opråb fra KAP(dansk Gruppe), udat. (kopi)
- F.XVIII. Mahnruf, Gersthofen-Augsburg
 Cirkulærer, løbesedler, mødeindkaldelse,
 "Mahnruf-Korrespondenz" forsk. numre
 ca. 1972-1974
- F.XIX. Det ny Studentersamfund
 "Bankkommissionens hemmelige beretning" 1923
 "Pressen" no. 3/1923 sept.
- F.XX. Nørrebros Lejerforeninger
 Kontingentkvitteringer,
 Vedtægter, udat.
 Generalforsamlingsmateriale 22.04.1976
 Korrespondance m.m. vdr. beboerarbejde
 i ejendommen Nørrebrogade 156, Kbh.
 1975-1976
- F.XXI. Promachos. Proletarische Partisane
 der Revolutionären Bewegung
 "Wir rufen alle Arbeiter zum Beistand auf!"
 Manifest fra C.N.T., A.I.T. & F.A.I., Spanien
 ca. 1937 (med forklaring)
 se også
 Sagen Rehbach & Fey
 Anti-Parliamentary Communist Group, Glasgow

F.XXII. Rote Kämpfer

Brev fra ???
til Liebe Freunde
23.03.1935

F.XXIII. Rätekommunistische Bewegung,
Tyskland, Holland, Danmark

"Resolution" fra Brüssel-konferencen
08-11.06.1935, der fandt sted i København
pinsen 1935 (m. forklaring)

se også
Sagen Lincke

F.XXIV. Socialist Labor Party, USA

1. Cirkulærer (1 stk.)

2. Weekly People
Udklip 1963-1972

herunder

"Arnold Petersen's 50 Years
as National Secretary" 23.05.1964

Udklip vdr. Karl Marx, Rosa Luxemburg

3. Div. Tryksager

F.XXV. Socialistiske Fritænkere

Opråb, nov. 1931

- G. Tryksager
- G.I. Tidsskrifter
herunder div. danske, hollandske og tyske
rådskommunistiske og fritænkertidsskrifter;
endvidere tyske illegale blade 1933ff
vedlagt liste over udskilte danske aviser
- G.II. Bøger
Liste over bøger, udskilt af arkivet
ved ordningen marts 1982
se også bemærkninger til de enkelte grupper
under registratures hovedgruppe F.
- G.III. Udklipsbog med udklip fra "Proletarier" og
"Kommunistische Arbeiter-Zeitung" 1924ff
- G.IV. Div. tryksager og udklip, uordnet
herunder udklipsamlinger vdr. Karl Marx,
Karl Korsch, Rosa Luxemburg og Karl Liebknecht,
Lev Trockij, Christian Christensen m.fl.
- H. Fotos

Brevskriverliste til A.I.l.

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, Kbh.
(v. Hans Bagger; Gerd Callesen; Lilian Flugler)

06.04.1971 (m. kopi)
19.04.1971 (m. kopi)
24.07.1973
15.10.1973
27.04.1978 (m. kopi)

vedlagt:

breve fra HAH til ABA

04.04.1971 (m. 1 s. bilag)
05.04.1971
10.04.1971 (2)
18.06.1971
21.07.1973

brev fra ABA til Socialist Labor Party, USA
22.06.1971

brev fra ABA til ???

udat.

div. oversigter over litteratur,
leveret af HAH til ABA

"Arbetarmakt", Organ för Förbundet Arbetarmakt,
Stockholm (v. Nils Carlén)

02.03.1976
02.05.1976

vedlagt:

brev fra HAH til Nils Carlén
09.06.1976

"China Reconstructs", Shanghai
(v. Lu Ping, circulating manager)

27.07.1954 (dupl.)

Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main
(v. Dr. Lieselotte Maas)

14.04.1972
29.05.1972

vedlagt:

Erläuterungen zur Zeitschrift "Promachos" af HAH

se også

F.III. Sagen Rehbach & Fey
F.XXI. Promachos

Freidenker-Vereinigung der Schweiz, Zürich
(v. Alice Cadisch)

26.04.1979

Freigeistige Vereinigung der Schweiz, Zürich
(v. Alice Cadisch, Geschäftsführerin)

19.01.1976

Groep van Internationale Communisten, Amsterdam
(v. Adam)

09.11.1933

17.08.1934

udat. fragment

udat.

vedlagt:

brevkopi: GIK-Danmark til GIK-Holland

26.03.1933

Ido Book Service, Loughton, England
(v. Elizabeth M. Jacob)

16.02.1954

Independent Labour Party, London
(v. Hira Mukherjee, general secretary)

11.02.1970

International Service, Paris
(v. L.-M. de Guesnet)

27.02.1956

vedlagt brevkopi: HAH til de Guesnet

14.02.1956

Internationale Proletarischer Freidenker, Wien
(v. ....; Generalsekr.)

01.12.1925

Københavns Magistrat, Direktoratet for
Stadens faste Ejendomme, Kbh.
(v. .... Christensen)

08.02.1937

vedlagt brevkopier fra HAH til Direktoratet

05.02.1937

09.02.1937

League for Freedom and World Friendship, Melbourne,
Australia (v. K.J. Kenafick)

09.08.1954

Neuer Arbeiter Verlag, Berlin
(v. Franz Rother)

22.02.1933

"New International"

30.11.1954 (dupl.)

"Poli"-Verlag, Berlin-Zehlendorf
(v. Otto Schlöner)

02.02.1954

Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie,
(v. Dorrit Andersen, red.sekr., Aabenraa)

17.07.1973

se også breve fra

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Socialist Labor Party, New York, USA

(v. Arnold Petersen, national secr.; Nathan Karp, do.)

23.07.1954

24.09.1954

16.01.1958

19.07.1962

15.07.1963

03.07.1964

20.07.1964

08.02.1965

27.03.1967

10.10.1967

01.04.1968

21.02.1969

10.09.1969

19.09.1969

28.11.1969

03.12.1969

19.01.1970

30.01.1970

15.06.1970

26.08.1970

13.01.1971

10.02.1971

31.03.1971

15.04.1971

10.06.1971

24.09.1971

Socialist Labor Party   FORTSAT

23.02.1972

10.01.1973

vedlagt:

brevkopier fra HAH til SLP

29.11.1969

29.12.1970

02.02.1971 (2 eks.)

05.06.1971

04.01.1973

13.04.1974

02.01.1976

udat. håndskr. fragment

udat. fragment primo 1975

udat. fragment

United Worker's Party of America, Chicago, USA
(v. R.R., Correspond. Secr.)

01.03.1934

se også brev fra
Mattick, Paul

Venstresocialisterne, Kbh.
(v. Inge Plank)

31.08.1978

Verlag die Freie Gesellschaft, Darmstadt
(v. ....; Günther Rüsse)

26.06.1954

19.08.1954 (regning)

20.08.1954

Verlag Hubert Freistühler, Schwerte, Ruhr
(v. Hubert Freistühler)

16.01.1954

06.10.1954 (vedlagt kontoudtog af 01.10.1954)

01.03.1969

05.03.1975 (rykker)

vedlagt brevkopi: ABA til Hubert Freistühler

21.06.1971

Verlag Kurt Haslsteiner, Stuttgart
(v. Kurt Haslsteiner)

02.02.1954

11.02.1954

"Weekly People". Official Organ of the
Socialist Labor Party, Palo Alto, Calif., USA
(v. D. Bills)

15.03.1975

Aarhus Teknikum, Århus
(v. R. Gaunholm)

29.10.1970

Brevskriverliste til A.I.3.

....., Hvidovre

27.05.1976 (fragment)

(ulæselig), Zürich

21.09.1970

Appel, J., Groep van Internationale Communisten,
Amsterdam

21.04.1933

Blomeyer, Erna, Frankfurt am Main

31.01.1958

01.03.1961 (dupl., sm. m. Fritz Lamm)

Blume, Sophie, New York, USA

11.11.1969

01.04.1971

vedlagt kopier af breve: HAH til SB

27.12.1974

13.02.1976

se også

Lipcon, Louis

Bo, Poul, lektor, Aalborg

26.02.1970

Buckmiller, Michael, Dr., Hannover

07.09.1978

vedlagt koncept til brev: HAH til MB

16.09.1978

se også

F.II. Sagen Ernst Lincke

de Ronde, Jan, Amsterdam

22.12.1964

10.11.1970

21.03.1971

11.08.1976

02.03.1977

vedlagt kopi af brev: HAH til JdR

11.04.1977

Deak, David G., Kbh.

22.07.1970 (kopi)

vedlagt kopi af brev: Nathan Karp til DGD

26.08.1970

se også

Socialist Labor Party

Friis, Hans, Risskov

04.02.1971

Frodelund, H.P., forf., Odense

05.03.1950

08.12.1951 (til HAH og Poul Moth)

09.01.1952

23.04.1952

05.11.1953

20.03.1954

20.11.1954

vedlagt:

brev fra Fred Lagnel, Cheseaux, Schweiz
til H.P. Frodelund 05.06.1950

kopier af breve fra HAH til H.P. Frodelund

10.12.1949

10.03.1950

kopier af breve fra ??? til H.P. Frodelund

25.02.1951

27.11.1951

Beretning til Dansk Interlingue-Forbunds
aarsmøde 27.12.1951

Manuskript til forelæsning i Folkeuniversitetet
om Esperanto eller Interlingue (1950)

Gorter, Herman, Bussum, Holland

10.04.1926 (m. afskrift)

vedlagt brev: HAH til Herman Gorter

udat. (ca. 1926; m. 2 kopier)

17.03.1926

artikler:

Herman Gorter: fragment (svensk)

Herman Gorter: The World Revolution

???: Herman Gorter in de tijd gezet

Harck, Einar, forlagsdir., Kbh.

07.06.1941, 08.09.1941

vedlagt kopier af breve: HAH til EH

21.03.1941

09.06.1941

Hasse, Heinz, Mücka, DDR

06.08.1968

13.08.1968

17.04.1969

08.12.1969

28.06.1970

23.12.1970

06.01.1971

14.05.1971

15.06.1971

23.08.1971

04.02.1972

Hoffmann, Erich, Göteborg, Tel Aviv

28.06.1964 {fragment}

.....1967 { " }

24.07.1969

udat. fragmenter (3)

vedlagt kopi af brev: HAH til EH

22.12.1971 (m. s.2-3 i to affatninger)

24.09.1976

udat.

Horster, Anze & Horst, guldsmed, Dragør

udat.

08.07.1937

Johannes, Heinrich (Heinz), Darmstadt-Eberstadt

18.12.1954

15.11.1956

Katz, Iwan, Reichstagsabgeordneter, KPD, efter eksklus.
12.01.1926 partiløs; juni 1926 medstifter af Spartakus-
bund der linkskommunistischen Organisationen.
Hannover

10.06.1926

Kirchheiner, Kurt, translatør, Jyderup Lyng, Tibirke Sand

15.08.1937
 05.03.1941
 08.03.1941
 20.03.1941
 22.03.1941
 15.06.1941
 01.07.1941
 07.01.1941
 20.08.1941
 25.08.1941

vedlagt kopier af breve: HAH til KK

06.03.1941 (2)
 19.03.1941
 21.03.1941
 11.06.1941

Synopsis til KKs bog "Tysk for viderekomne"

se også
 Harck, Einar

Kopernikus, Torun, Polen

18.06.1935

Korsch, Karl, prof. Dr. Jur., Reichstagsabgeordneter
 Svendborg, Stockholm, London

19.03.1935
 06.08.1935 (m. forklaring)
 01.04.1936
 25.04.1936
 21.06.1936

vedlagt:

kopier af breve: HAH til KK

15.08.1936
 21.08.1936

Erklæring fra KK i sagen Ernst Lincke,
 London 28.02.1935

Afskrift og oversættelse af Erklæring fra KK
 i sagen Ernst Lincke, Stockholm 02.06.1936 (5 eks.)

KK: Die Weltwirtschaftskonf. in Lond. USA und USSR.
 Die Sowjetunion, die sicherste Kapitalanlage für
 das am. Kapital (manuskript til kronik, fragment)

se også
 F.II. Sagen Ernst Lincke

Krabbe, Knud H., overlæge dr. med., Kbh.

06.06.1951 (m. bilag)

vedlagt kopi af brev: HAH til KHK

18.01.1951

se også

F.I. Hjælpesprog-sagen

Křesina, Josef, Praha

udat. fragment

se også

F.I. Hjælpesprog-sagen

Köpnick, Siegfried, Kolberg, Berlin-Spandau

06.03.1936

10.11.1936

26.12.1936

04.03.1937

18.07.1937

vedlagt kopier af breve: HAH til SK

21.10.1936

28.02.1937

03.05.1937

17.07.1937

se også

F.II. Sagen Ernst Lincke

Köpnick, Ilse, Rørvig Bad

18.04.1945

Lipcon, Louis, Palo Alto, Calif., USA

25.04.1972

se også

Blume, Sophie

Liversage, Toni, Holte

11.09.1975

04.08.1976

06.08.1976

vedlagt kopier af breve: HAH til TL

16.09.1975

30.09.1975

Udklip om/af Toni Liversage (2; 1976, 1979)

Lorenz, Einhart, Oslo

21.05.1972

24.06.1972

Mattick, Paul, Chicago, USA

07.04.1935

se også brev fra
United Worker's Party of America

Melsen, T., Nærum

19.10.1974

vedlagt seks dupl. manuskripter af
Carlo H. Hansen

Molenaar, Heinrich, Dr., München-Gräfelfing

2 udat. (1942?) cirkulæreskrivelser
om verdenshjælpesproget Unial

se også
F.I. Hjælpesprog-sagen

Moth, Poul, Kbh.

31.05.1952

11.08.1954

vedlagt kopi af brev: HAH? til PM

20.12.1951

kopier af en række breve i en strid om
opløsningen af den danske interlingue-union 1952

se også
F.I. Hjælpesprog-sagen

Müllerova, Jan, Praha

06.01.1937

11.08.1937

22.09.1937

04.10.1937

08.07.1938

udat. fragmenter
brevomslag m. adresse

Nilsson, Matts, verkstadsarbetare, Jönköping

15.08.1975

27.08.1975

22.10.1975

11.11.1975

Nilsson, Matts FORTSAT

13.05.1976
 26.05.1976
 25.10.1976
 11.11.1976
 27.04.1977
 30.03.1977
 07.11.1977
 08.11.1977
 16.12.1977
 06.02.1978
 04.09.1978
 01.11.1978
 07.04.1979
 18.07.1979
 06.09.1979
 påskeaften 1979
 26.05.1980 (vedlagt foto)
 udat.

vedlagt kopier af breve: HAH til MN

20.08.1975
 28.08.1975
 23.09.1975
 21.05.1976
 02.06.1976 (vedlagt spørgsmål til interview m. HAH)
 31.08.1976
 11.04.1977
 22.06.1977 (m. forarbejder)
 22.08.1977
 18.10.1977
 10.11.1977

udat. litteraturliste (kopi)

brev fra Callesen, Gerd, Humlebæk
 til MN 06.06.1980

brev fra MN til Gerd Callesen 16.06.1980

Onasch, Dina, Bremen

10.10.1947

Onasch, Jahn, Bremen

08.11.1931

14.02.1932

vedlagt kopi af brev: HAH til JO

13.03.1932

samt erklæring fra "Bord-Organisation Hamburg"
 i "sagen Onasch", Hamburg 20.02.1932
 sign. ulæselig

Petersen, Arnold, National Secretary,
Socialist Labor Party of America, New York, Teaneck

udat. 1967
21.05.1969 (m. 1 s. bilag)
20.08.1969
30.01.1970
12.06.1970
16.09.1970 (m. 4 s. bilag)
10.10.1970 (m. 1 s. bilag)
10.12.1970 (m. 1 s. bilag)
23.01.1971
16.03.1971 (vedlagt kopi af brev: AP til
Aleksandra Kollontaj 19.01.1916)
28.05.1971
16.02.1972
26.04.1972
21.07.1972
08.11.1973
11.07.1974
12.02.1975

vedlagt

div. bilag til brevene fra AP

kopier af breve: HAH til Arnold Petersen

24.03.1971
08.05.1971
19.12.1974

udat.

udat. fragment

artikel af Arnold Petersen:
"Karl Marx and the anti-Marxists"
(Weekly People 01.04.1967)

Petersen, Carl Heinrich, forf., boghandler, Viborg
04.10.1967 (dupl.)

Pilz, Walther, Gersthofen, BRD

05.04.1971
05.08.1971
31.03.1972
30.04.1972
13.07.1972
20.04.1973
23.06.1974 (kort; m. motiv fra Aktion Broders 1926)
14.07.1974

vedlagt kopi af brev : HAH til Walther Pilz
07.03.1972

dupl. flyveblad af HAH:
"Betrachtungen zum Aufbau einer revolutionären-
sozialistischen Arbeiterorganisation"
udat.

Pilz, Walther FORTSAT

se også
 A.I.3. Trost, Hermann
 F.VI. Aufbaugruppenorganisation/Sozialist-
 ische Partei
 F.VII. Demokratische Unabhängige Sozialisten
 F.XII. Internationaler Bund Demokratischer
 Sozialisten
 F.XVIII. Mahnruf

Pisczek, Leo, Timmendorf bei Sohrau, Polen
 datering ulæselig

Podobský, Jaroslav, Rovensko pod Troskami,
 Czechoslovakiet

11.07.1950

se også
 F.I. Hjælpesprog-sagen

Rasmussen, H.V.

udat. fragment

se også
 F.I. Hjælpesprog-sagen

Rasmussen, Vagn, Kbh.

12.03.1971 (dupl.)

Sabath, Gustav, Berlin

15.07.1977

udat. fragment

Simon, Nick, Palo Alto, Calif., USA

21.08.1962

Spross, Åke, Uppsala

17.01.1971

Stark, Leonhard, Bromma

12.06.1963

Sørensen, Erik, Århus

18.01.1971

28.01.1971

37.05.1971 (sic)

vedlagt kopier af breve: HAH til Erik Sørensen

14.07.1970

08.06.1971

Tribini, "prof.", gøgler
udat.

Trost, Hermann, Wilhelmshaven, BRD
06.06.1972
01.01.1973
16.01.1973
12.02.1973

se også
A.I.3. Pilz, Walther
F.VI. Aufbaugruppenorganisation/Sozialist-
ische Partei

Walter, Berlin
17.08.1935

Arkivets fordeling på de enkelte kasser

A.I.1. - A.I.3. Kopernikus	ks.nr.	1
A.I.3. Korsch, Karl - B.		2
C. - D.3.		3
E.1. - E.21.		4
E.22. - F.I.1.		5
F.I.2. - F.III.5.		6
F.IV. - F.X.3.		7
F.XI. - F.XXV.		8
G.I. - G.III.		9
G.IV. kasse 1		10
G.IV. kasse 2		11
G.IV. kasse 3		12
G.IV. kasse 4		13
G.IV. kasse 5		14
H.		15